Dosarul:nr. 2r-2061/24 Judecător: Țurcanu Radu
2-24052515-02-2r-10072024

D E C I Z I E

23 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Dorin Dulghieru

examinând în absența părților recursul declarat de *****în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Timuș Iulian către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei, împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024, prin care acțiunea a fost scoasă de pe rol,

c o n s t a t ă:

La 14 mai 2024 reprezentantul Timuș Iulian, avocata Boubătrîn Tamara s-a adresat cu cerere de chemare de chemare în judecată către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei. Fiind stabilită cauza pentru judecare, atît avocata Boubătrîn Tamara în interesele reclamantului Timuș Iulian, dar nici reclamantul Timuș Iulian fiind înștiințați în mod legal, pentru data de 17.06.2024, ora 10h00, (prin telefonogramă la 24.05.24 față de reclamant și prin telefonogramă și mail față de reprezentantul reclamantului Boubătrîn Tamara), și aviz de recepție față de pîrîtă Crețu Tatiana) despre locul, data şi ora ședinței de judecată, în ședință judiciară nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării şi nu a solicitat examinarea pricinii în absența sa.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024, s-a scos de pe rol cererea depusă de Timuș Iulian către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei în temeiul art.267 lit.g) CPC.

La data de 27 iunie 2024, *****a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024, prin care a solicitat casarea acesteia, cu restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră neîntemeiată, fiindcă a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material şi de drept procesual, pasibilă a fi casată, deoarece la emiterea încheierii respective, instanța de judecată nu aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Consideră că instanța de fond nu putea să scoată cererea reclamantei de pe rol fiindcă pîrîta Creţu Tatiana nu a depus cerere de scoatere a cererii de chemare in judecată privind

desfacerea căsătoriei de pe rol, nu a comunicat motivul neprezentării referinței şi neprezentării ei in ședința de judecată fixate pentru examinare in fond, fără ședința de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, fapt ce exclude aplicabilitatea art.267 lit.g) CPC.

Astfel, consideră recurentul că instanța de fond în mod arbitrat și pripit a scos de rol acțiunea reclamantului.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii, Colegiul Civil consideră recursul pasibil admiterii cu casarea încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea pricinii la rejudecare din următoarele.

Conform prevederilor art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC părţile şi alţi participanţi la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit prevederilor art.267 lit.g) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea cauzei în fond.

Conform art.206 alin.(2) CPC, dacă reclamantul, înștiințat legal despre locul, data şi ora ședinței, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanței motivul neprezentării sau dacă motivele sânt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau dacă reclamantul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, iar pârâtul nu cere soluționarea cauzei în fond, instanța scoate cererea de pe rol dacă prin acest act procedural nu se încalcă dreptul altor participanți la proces. Dacă scoaterea cererii de pe rol încalcă dreptul altor participanți la proces, instanța examinează cauza în lipsa reclamantului.

Conform prevederilor art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul

subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanţă sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

În conformitate cu prevederile art.6 a CtEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanța atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

În speță, Colegiul constată că ***la 14 mai 2024 reprezentantul Timuș Iulian, avocata Boubătrîn Tamara s-a adresat cu cerere de chemare de chemare în judecată*** către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei. Fiind stabilită cauza pentru judecare, atît avocata Boubătrîn Tamara în interesele reclamantului Timuș Iulian, dar nici reclamantul Timuș Iulian fiind înștiințați în mod legal, pentru data de 17.06.2024, ora 10h00, (prin telefonogramă la 24.05.24 față de reclamant și prin telefonogramă și mail față de reprezentantul reclamantului Boubătrîn Tamara), și aviz de recepție față de pîrîtă Crețu Tatiana) despre locul, data şi ora ședinței de judecată, în ședință judiciară nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării şi nu a solicitat examinarea pricinii în absența sa.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024, s-a scos de pe rol cererea depusă de Timuș Iulian către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei în temeiul art.267 lit.g) CPC.

Drept temei în susținerea soluției adoptate, instanța de fond a invocat că, reclamantul cît și avocata, având cunoștință de cauză despre necesitatea şi obligativitatea legală de a se prezenta în proces, reclamantul urma să-şi exercite cu bună credință obligațiile sale procesuale, respectiv să întreprindă toate măsurile necesare pentru a înlătura impedimentele procesuale, asigurând prezența sa în proces fapt care rezultă şi din jurisprudența CEDO (cauza Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) - care însă au fost ignorate de partea reclamantă.

Colegiul civil consideră că, concluzia primei instanțe despre necesitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de Timuș Iulian către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei contravine circumstanțelor cauzei.

Astfel, într-adevăr, conform art.267 lit.g) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea cauzei în fond .

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 iunie 2024 reclamantul ***Timuș Lilian, și reprezentatul său avocatul Boubîtrîn Tamara***, fiind înștiințat în mod legal despre ședința de judecată, în ședință nu s-au prezentat din motive necunoscute (f.d.23).

De asemenea, se constată că pîrîta Creţu Tatiana la fel nu s-a prezentat în ședința de judecată fiind înștiințat în mod legal despre ședința de judecată, în ședință nu s-au prezentat din motive necunoscute, nu a depus cerere de scoatere a cererii de chemare in judecată privind desfacerea căsătoriei de pe rol, nu a comunicat motivul neprezentării referinței şi neprezentării ei in ședința de judecată fixate pentru examinare in fond, fără ședința de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare.

Subsecvent, în conformitate cu prevederile art.206 alin.(4) CPC, (4) Dacă reclamantul şi pârâtul nu s-au prezentat în judecată din motive neîntemeiate şi dacă nici una din părţi nu a cerut examinarea cauzei în absența sa, instanța amină procesul. Neprezentarea repetată aduce la scoaterea cererii de pe rol.

Astfel, din articolul 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă obliga instanța de judecată în cazul neprezentei în ședința de judecată a reclamantului se verifice dacă pârâtul nu a solicitat scoaterea cererii de pe rol și nici examinarea cauzei în fond .

Respectiv, în condițiile în care pîrîta Creţu Tatiana nu a fost prezentă şi respectiv nu a solicitat nici scoaterea cererii de pe rol şi nici examinarea in fond din motivul lipsei ei in ședința de judecată atunci prin aplicarea directă a art.206 alin.(4) din Codul de procedură civilă urma să se amine procesul de judecată, iar neprezentarea repetată aduce la scoaterea cererii de pe rol în temeiul art.267 lit.f) Codul de procedură civilă, care prevede expres că , instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care f) părțile citate legal nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare şi nici nu au solicitat examinarea cauzei în absența lor.

În astfel de circumstanțe, este cert și fără echivoc că, la adoptarea încheierii de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată instanța de fond a aplicat eronat norma de drept material cu privire la scoaterea cererii de pe rol a reclamantului în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea cauzei în fond, și a adoptat o decizie arbitrară şi bazată în mod determinat pe aprecierea vădit necorespunzătoare a probelor.

Respectiv, încheierea Judecătoria Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024 potrivit căreia cererea de chemare în judecată depusă de Timuș Iulian către Creţu Tatiana privind desfacerea căsătoriei, s-a scos de pe rol în temeiul art.267 lit.g) CPC, este una nejustificată.

Pe cale de consecință, Colegiul Civil consideră că scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a reclamantului Timuș Iulian a dus la lezarea accesului liber la justiție şi dreptul la un proces echitabil, garantat prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, cât şi prin art. 6 CEDO.

Reținând obligația instanței de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate şi, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs consideră argumentele cererii de recurs cu privire la netemeinicia încheierii contestate întemeiate și care urmează a fi luate în considerație, or, în opinia Colegiului civil, argumentele respective vizează circumstanțe ce țin de interpretarea eronată a normelor de drept procedural, la fel și instanța în speța dată examinează în exclusivitate legalitatea încheierii contestate prin aplicarea normelor de drept material, fără a se intra în fondul cauzei.

Astfel, Colegiul Civil conchide că lipsesc temeiurile ce ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Timuș Iulian, de a casa încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024 cu restituirea pricinii la rejudecare.

În contextul celor expuse, conform art. 427 lit. b) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****

Se casează încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 17 iunie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Timuș Iulian către Crețu Tatiana privind desfacerea căsătoriei, restituind cauza spre rejudecare în primă instanță, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Marina Anton
Judecătorul
Judecătorii Olga Cojocaru

Dorin Dulghieru